

HERINNERINGEN VAN EEN TIENJARIGE AAN HET GENTSE COLISEUM: ROLSCHAATSEN EN CATCH

Franklin L. L. Tombeur

De ijzeren rolschaatsen van zo'n zestig jaar geleden waren niet of nauwelijks bruikbaar op de kasseistraten van toen. Gelukkig was er de effen piste van het Coliseum aan de Kuiperskaai. Daar was het lustig zwieren, jong en oud door mekaar. Dezelfde zaal werd op sommige avonden ook gebruikt voor catchwedstrijden. Catchen is een ruig soort worstelen, waarbij de twee kampers mekaar op (bijna) alle mogelijke manieren proberen te pakken te krijgen (to catch). Ze takelden mekaar schijnbaar vreselijk toe, maar het was vooral show. Het spel werd 'opgevoerd' door worstelaars met de meest fantastische 'artiestennamen' en begeleid door commentatoren met goed ontwikkelde zin voor overdrijving.

Rolschaatsen: onmogelijk op straat

Ik moet ongeveer tien jaar geweest zijn toen mijn vader van ergens een oud paar rolschaatsen tevoorschijn toverde. Misschien gekocht op de wekelijkse 'oude markt' aan St. Jacobs. Op straat kon je daar nauwelijks mee weg. Geasfalteerde straten waren eind de jaren vijftig zeldzaam in Gent. Borluutstraat (nu Belfortstraat), Kammerstraat, Vrijdagmarkt, omzeggens nergens in het stadscentrum was er asfalt. Overal kasseien en dat is natuurlijk niet geschikt om te leren rolschaatsen. Wel kon het soms nog ergens in het magazijn of in de ruime poort van een groenteboer want die waren rond Sint-Jacobs nog volop te vinden in die tijd.

Die rolschaatsen waren in ijzer, de wieltjes in hout (afb. 1). Die wieltjes stonden twee aan twee en waren sterk onderhevig aan sleet. Op kasseien liepen ze gemakkelijk barsten op of sprongen kapot. Ze waren voorzien van riempjes zodat je de schaats aan je schoen kon vastbinden. De lengtes waren vaste maten maar de breedte kon versteld worden met schuifjes. Die waren omgebogen zodat ze de schoen(zool) wat strakker konden omklemmen. Eenmaal aan de voeten kon je beginnen rijden. Zeker in het begin waren dat lompe zware stukken aan de voeten. In het begin was het uitsluitend rechtdoor rijden

en het ‘overstappen’ met de ene voet over de andere om een bocht te nemen durfde je niet uit schrik te vallen. Na een tijdje lukte dat toch. Achteruitrijden was helemaal anders. Vanuit de lucht gezien reed je een achterwaartse slalom. En ook dat liep vlot na een tijdje.

Afb. 1. Rolschaatskampioene Nicole Tuytens aan het oefenen in het Zuidpark ter hoogte van J. De Bruyckerdreef. Bemerkt de bouw van de rolschaatsen. (verz. N. Tuytens)

Rolschaatsen in het Coliseum

De mogelijkheden om op straat te rolschaatsen waren eigenlijk nihil, maar gelukkig was er het Coliseum op de Kuiperskaai. Daar – in de ogen van een

tienjarige – in die vreselijke, niet te doorgronden ruimte was er een ‘piste’ bijna van muur tot muur in de lengte en in de breedte. In de breedte waren ‘tribunes’ achter reclameborden zoals op een voetbalplein. Tegen die borden kon je hard aan knallen! Er waren ook tribunes op het eerste en ik dacht ook op een tweede, misschien wel derde verdiep. Daar mocht je niet komen maar ik houd er toch een beeld aan over: houten banken, (klap)stoelen, kasten, rommel, stof en spinrag. Aan die art-nouveau ijzeren spanten en zuiltjes heb ik geen herinnering meer. En laat dat nu architecturaal zo belangrijk geweest zijn. De architectuur en de activiteiten in en aan het Coliseum en de Kuiperskaai staan beschreven elders in volgend GT nummer.

Ik ging daar met mijn vader schaatsen op zondag. Mijn vader bleef wijselijk in de cafetaria. Je mocht je eigen rolschaatsen meebrengen maar je kon er ook ter plekke ontlenen. Mijn rolschaatsen waren niet voorzien van ‘freins’ (remmen): als je wilde stoppen moest je een van beide voeten haaks achter de andere plaatsen en dus met de haakse schaats over de grond als het ware sle-

Afb. 2. Een niet mis te verstane boodschap. (verzameling DSMG).

pen. Schaatsen van betere kwaliteit hadden rubberen wieltjes en een remwiel-
tje. Dat wieltje zat schuin vooraan op de schaats, onder de schoenneus. Het
was in feite een rond blokje zwart rubber. In het vooruit rijden kon je dus
opnieuw de ene schaats achter de andere plaatsen en met dat remwiel-
tje tegen de grond drukken. Bijzonder was wel dat bij flinke snelheden men niet remde
met een schaats haaks achter de andere te plaatsen, maar door zich bruusk 180
graden om te draaien en beide schaatsen met het remwiel-
tje tegen de grond te duwen. Dat gaf mooie zwarte remsporen op de piste. En het oogde sportiever
en professioneler dan het gewone remmen en stoppen.

‘Het van het’ waren schoenen – eigenlijk laarsjes – waar de schaats integraal
deel van uitmaakte, m.a.w. ze vormden één geheel. Zoals de huidige skeelers.
Dat was chique en duur. Ik zie er zo nog enkele staan in een vitrine achter de
toog, witte dan nog wel!

Afb. 3. Keerzijde van het kaartje in afb. 2. (verzameling DSMG).

Er was daar gelijkvloers ook een grote cafetaria. Van de piste gescheiden door glas of iets in die aard zodat je het gebeuren op de piste kon volgen onder het roken van een sigaretje en het genieten van een drankje. Als er een echt evenement plaatsgreep dan werd er ook toog gehouden op het tweede verdiep. De ouders van een van mijn vrienden waren dan aan de slag, pa als garçon en ma achter de toog. De bakken drank werden door zootje langs de trappen naar boven gesleurd (afb. 2 en 3).

Afb. 4. Het Coliseum was ook uitstekend geschikt voor competities zoals kunstschaatsen, snelheidswedstrijden op schaats en hockeywedstrijden. (Verzameling Vollaert).

Op de piste vond je alle kalibers van schaatsers. Debutanten, gevorderden en macho's. Die laatsten durfden je soms omverrijden, reden zeer hard onder gebrul en dikwijls in groep. En iedereen reed door elkaar, rondjes mee en tegen het uurwerk, slaloms, figuren, vallen, struikelen, botsen, ... Alle leeftijden en alle soorten outfits. Naast dat amateuristisch gedoe werden er ook stevig georganiseerde competities gehouden (afb. 4).

DONDERDAG
5
october
1967
te 20 uur.

COLISEUM
Kuiperskaai - GENT

BOXE
Organisatie: Bekerwits-Pages   Medeschied: Et. Grootboom
Ouder de 1967-1968 van K. B. B. B. en de N. L. G. S.

Kampioenschap van België (Beroepsboksers)

 LION VEN
Kampioen van België Kalfenwergewicht   Iegem

VICTOR CHAPELLE
Official Challenge

 ROGER VAN LAERE   GENT

MICHEL PETIT   PARIS

Fredo - J.P. Heirman
Winnen B. C.   B. G. Kalfen

Liefhebberkampen over 5 x 2   3 x 3

R. Haeck - Bultinck   **Monteyne - Soetens**   **A. Van der Linden - X**
Gent   Iegem   Iegem   Gent   Kalfen

Locatie: Culti Van Antwerps, Stationsstraat 2, Gent, Tel. 23.34.34 - Culti Colombeghite Fr. Kalfenwergewicht 3
Tel. 23.42.38, Culti Verloren, Trossen 25 Tel. 23.32.37 — A. Peeryn, Veertstraat 5, Kalfen, Tel. (0929) 52.08
Prijzen: 50 - 100 - 125 en 150 Fr.   Weging om 12 uur in Culti Van Antwerps, Stationsstraat 7, Gent
met medewerking van:

POEDERS MANN
A. Schickel
3 november 1967

Afb. 5. Beroeps boksen in het Coliseum. Affiche uit 1967 (verzameling Vollaert). Mochten de boksers achteraf nog last hebben van pijn: het universele middel 'poeders Dr. Mann' (later 'Mann' of 'Wit Kruis') was beschikbaar tot er een verbod op kwam omwille van gevaar voor onomkeerbare nierletsels.

Afb. 6. Al met al een nog redelijk sobere affiche voor een catchwedstrijd in 1962. (verzameling Vollaert).

Boks- en catchmatches

Maar het Coliseum was ook voor iets anders heel bekend. Daar werd namelijk ook gebokst en gecatched, ofte gelutteerd, of geworsteld. Dat was maar af en toe het geval en dan telkens op donderdag. Maar ik zie nog duidelijk de affiches voor mij (afb. 5 en 6). Die hingen overal in Gent in zwart/wit of met een gekleurde rand. En dan die teksten... ik herinner mij geen enkele naam exact meer, maar daar stond dan zoiets gedrukt als 'Richard King, de koning van Las Vegas' tegen 'Fernand Leclerq, het beest van Frankrijk' of 'Alexejev, de Mongoolse tijger' tegen 'Tony het gevaar van Bretagne'. Je bent dan tien jaar en je leest zoiets...

Soms stond er al eens een tekening bij zoals bv. een figuur in shorts en een rode beulskap over het hoofd. Allemaal om het publiek naar de vertoning te lokken. Want het was natuurlijk een groot opgezet spel van krachtpatserij, snoeverij, gebrul, ... en met een scheidsrechter die soms ook al eens een duw kreeg. Die scheidsrechter was meestal zelf een (gewezen) lutteur ofte catcher. Als kind had ik dat niet door dat de catchers maar deden alsof ze slaag kregen. Ze werden tegen de grond geslagen, incasseerden uppercuts, werden een arm of de nek omgewrongen, in de touwen gegooid, en soms erover, een been uitgedraaid, ... Maar op het einde kwam het allemaal goed onder luid applaus of boegeroep van het Gents publiek. Als ik er nu passeer hoor ik nog het geroep en gejoel. Maar ja, tout passe, sauf le passé.

Met dank aan Maurice Vollaert.